

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 „
 Helyben bázisokhoz:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kóriratok visszaküldés
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A kath. intelligencia.

(—a.) A XI. kath. nagygyűlés külső siker tekintetében messze tulszárnyalta összes elődeit. Még a liberális sajtó is ugyszólván egyértelműleg konstatálja, hogy méreteiben meglepően impozáns volt. Azt hisszük, nemcsak az okos szervezésnek van benne része, hanem annak is, hogy a szabadkőműveseknek és radikális segédsapataiknak egyre vakmerőbb és kihívóbb támadása sok embernek felnyitotta a szemét, akik eddig közönyösek voltak hitük iránt s végre ők is elérkezettnek látják az időt arra, hogy hitük mellett nyíltan és határozottan állást foglaljanak.

A mostani nagygyűlés abban a tekintetben is nagy és örvendetes haladást mutat, hogy a világi intelligencia sokkal nagyobb számban vett részt, mint ezelőtt. Zichy minisztertől és Barkóczy tanácsostól kezdve a legmagasabb állású tisztviselők, egyetemi tanárok, főrendek és országgyűlési képviselők egész serege jelent meg ezuttal a nagygyűlésen. De tagadhatatlan tény, hogy a világi intelligencia általában még mindig feltűnően közönyösen viselkedik a kath. mozgalmakkal szemben.

A püspöki kar Benjaminjának, Csanád fiatal püspökének volt is bátorsága nyílt gyűlésen szóvá tenni ezt a tény. Ő keresi is ennek a sajnálatos dolognak az okát s azt abban találja meg, hogy a mi kath. intelligenciánk nem ismeri valójában a kath. vallást. S azért arra ösztönözte a papságot, hogy minden alkalmat ragadjon meg az intelligencia vallásos ismereteinek fejlesztésére és mélyítésére.

Glattfelder püspök igen alkalmas egyéniség arra, hogy ezt konstatálhassa az ország katolikusainak nagygyűlésén. Ő már meg is tette a magáét, hogy ezen a bajon lehetőleg segítsen. E célból létesítette ugyanis — Zichy János gróffal együtt — a budai és pe ti Szent Imre kollégiumokat, melyekben négyszáz egyetemi hallgató nyer vallásos és tudományos képzést. Ennek a két nagy intézetnek kétségkívül igen nagy és üdvös hatása van a kath. intelligencia vallásos nevelésére, de ennek hatása a maga valójában még csak később lesz észrevehető a kath. társadalomban, mikor tudnillik azok az ott nevelkedett ifjak az életbe kerülnek.

Addig is el kell követni mindent a templomban, a társadalmi érintkezésben, az egyleti életben és a sajtóban a kétségkívül nagy bajnak a csökkentésére.

A kath. intelligencia vallási közönyösségének azonban vallási ismereteinek fogyatékosságán kívül még más oka is van.

Egyik az autonomia hiánya. Az autonomia igen alkalmas eszköz lesz arra, hogy a világiak érdeklődését vallási kö. telezettségeik iránt felkeltse és ébren tartsa. Példa erre Erdély, amely e tekintetben elvitatlanul jobban áll.

Az autonomia hiányánál is erősebb oka kath. intelligenciánk vallási közönyösségének a félelem. A lateiner pályán működő hivatalnokoknak a legnagyobb része ugyanis, ugy az államnál, mint a megyénél és a városnál attól tart, hogy ha ő vallási köteleltségeit nyíltan teljesíti, mindjárt reakciónárius, klerikális színbe kerül s ez pályáján való előmenetelében akadályozni fogta.

A törvényhatóságoknál bizony, legalább erre a Tiszántúl, ahol a katolikusok kisebbségben vannak, nem ok nélkül tarthatnak ilyesmitől. Aki ismeri a törvényhatósági választásokat, annak nem kell ezt bővebben magyarázni. Az tudja, mit jelent az, ha a páholy proskribál valakit. Erre pedig akárhányszor elég maga az a körülmény, ha valaki akár csak keresztlevél szerint is katolikus.

Az államnál talán éppen most és né-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Naplótöredék.

Ma, e szép juliusi reggelen, a nagsugár költött fel álmomból. A nyitott ablakon át öröm és egészség áradt be hozzám.

Azzal a gyermekes, bizalomteljes mosollyal néztem magam elé, mint mindig az emberek, a kik örülnek, hogy egy munkával teljes nap áll előttük, s a kiknek nincs mitől félniük.

Feleségem belépett. Lujza harmincyolc esztendő, de egyetlen redő sem ékietleníti el sima arcát, s egyetlen fehér hajszál se rontja el barna hajának harmoniáját. Husz éves korában, mikor szerelmet vallottam neki, éppen ilyen volt. De dacára, hogy élettársam, gondolataimnak nem részese. Azért nem bírtam elrejtteni egy türelmetlen mozdulatot, a mikor félbeszakította leveleim olvasását.

— Ma reggel megint dolgozni fogsz? — kérdezte tőlem.

— Igen.

— Mi?

Megmutattam neki az asztalomön szét szórt, beirt papirlapokat, egy szociológiai munkám részeit, melyen már régóta dolgozom.

— Milyen gyenge, széjjelfolyó az írásod...

— Tudod, hogy sohase bírtam rávenni magamat arra, hogy titkárt tartsak magamnak.

— Neked pihenni kellene.

— Egy hónap múlva a tengerpartra megyünk. Szeptember végéig ott maradhatunk. Ez alatt az idő alatt, ha akarod, egyetlen könyvet se olvasok, egyetlen levelet se fogok írni. Meg vagy elégedve?

De Louise hallgatott. Veuzillesi birtokunk mindig ellenzenyes volt előtte.

— Jó, Veuzillesbe fogunk menni, — szolt végre tétovázva — de addig is kiméld magadat, a jellemde változik, egészen ideges lettél az utolsó időben.

Nem tudtam megállni, hogy el ne mosolyodjam e furcsa szemrehányás hallatára éppen akkor, mikor újabb jelét adtam önuralmamnak, s így feleltem:

— Mindez a te képzelettedben van csak meg, édesem. Soha jobban nem éreztem magamat.

— Armand nem ebben a véleményben van.

Armand, a feleségemnek egy unokafivére, Larnavé Armand doktor, egy tudatlan és sokat élt férfi, aki hüyeségét arany pápaszeme és hosszú, barna szakála alá rejt.

— En Armandot ebédre hívtam meg s nem azért, hogy engemet figyeljen — szoltam elutasítón.

— Michel professzor is vele van egy nézetben.

— Szóval?...

— Egy hetet kellene töltened egy szanatóriumban, ahol senki se háborgatna, ahol hideg vízzel, massageal, levegővel és napkurával, s főleg pihenéssel töltenéd az időt.

— De miért? Istenem, miért? Soha életemben jobban enm éreztem magamat.

— De szükség van rá, barátom.

A következő napokról hallgatok. Michel professzort és Larnavé orvost gyakran láttam. Ugy jó tek-menek, mintha egy nagyb-teg ágyánál lennének, aki nem éli át az éjszakát. Ejszaka nagy lármát csaptak, hogy bizonyos ideges tüneteket váltsanak ki bennem, s az alambort, amit rendszeren inni szoktam, er-jtettek előlem. Ehelyett egy üveg vizet vagy tejet adtak innom. És folytonosan csak a szanatórium, a derék, csodálatos szanatórium jószágát dicsérték előttem, erre tettek cézást folytonosan, s habár nem erősködtek rajta többé, hogy igénybe vegyem, de egyre magasztaltak előttem a kezelés, a gondozás kitűnőségét.

— Mme Depariejure, akiről ann it beszéltem neked, — jegyete meg Louise — négy hetet töltött ott s azt mondja, hogy az ellátás

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradí temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel Veiszlovits Lajos.

hány év óta nem lehet ezt mondani. De emlékezzünk csak vissza Bánffy idejére, amikor például egyenesen meg volt tiltva a kath. tisztviselőknek, hogy a Kath. Körbe léphessenek.

És tessék csak meggondolni azt az embertelen és példátlan hajszát, amit például évek óta folytatnak Barkóczy báró ellen, akiről pedig nem tudnak ellenfelei felhozni egyetlen pozitív adatot sem, hogy csak a legkisebb szabálytalanságot is elkövette volna valaha. Elég nekik az, hogy a nemes báró buzgó katolikus.

Nem hisszük, hogy ártana neki ez a komisz hajszá. Nem is szabad megengedni, hogy csak a hala szála is megöbörüljön miatta. Még az sem lenne helyes, ha felfele engednék bukni. Nemcsak azért, mert ő ott fejtet ki a legüdvösebb működést, ahol jelenleg van; hanem azért sem, mert ez igen rossz példa lenne éppen ebből a szempontból s arra vezethetne, hogy megfélemlítsék vele a kath. intelligenciát.

Bizunk benne, hogy Barkóczyt minden pokoli támadás ellen megvédi első sorban az ő lelkiismerete, meg az egész ország kath. társadalma, — de vajjon bizhalik-e benne minden kis kath. hivatalnok, hogy adandó esetben majd ő is a háta mögött találja az egész katolikus apparátust? — mint ahogy a páholy ott áll mindig minden emberének a háta mögött.

Erre addig, még autonomiánk nem lesz, csak egyetlenegy eszköz van és ez abban áll, ha nemcsak egy-egy, hanem minden kath. tisztviselő egyenesen és

nyíltan teljesíti vallási kötelességeit minden téren. Akkor nincs az az erő, amely ellenük bármikor győzedelmeskedhetnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 14.

Elnök Návay Lajos.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után az elnök azt a kérelmet intézi az összes pártokhoz, hogy a képviselőház üléseit szorgalmasabban látogassák, mert például ma is háromnegyed órával később volt kénytelen megnyitni az ülést a nagy részvétlenség miatt. (Általános helyeslés.)

A napirend szerint következik

a költségvetés

tárgyalása.

Polónyi Géza szólott előbb a tárgyhöz s beszédét egy hasonlattal kezdi. Egy görög bölcs azt írja egyik könyvében, hogy az ördög, amikor az embert a politikával megismertette, nagyon rossz üzletet csinált, mert konkurenciát csinált önmagának. A politika utjai kiszámíthatatlanok. Nézzük a mai magyarországi pártviszonyokat. A közelmúltban volt egy párt, amely magát szabadelvűnek nevezte, amelylyel szemben az akkor még egységes függetlenségi párt állott miot ellenzék.

Kérdi a Házat, ez a szabadelvűpárt vajjon azért nevezte magát szabadelvűnek, mintha a függetlenségi párt nem lett volna eléggé liberális? Dehogy! A függetlenségi párt ugy a múltban, mint a jövőben, mindig megmaradt és megmarad a nemzeti tradíciók állandó követelményének és a liberális elemek istápolójának, a szabadelvűpártnak azonban azért volt szüksége a szabadelvű jelzőre, hogy elhitethessék a nemzetet, hogy ők az igazi nemzeti és liberális

eszmék követői. Ez a párt mint tudjuk, megbukott s következett az ugynevezett nemzeti aéra korszaka. Tudjuk azt is, hogy a nemzeti kormány mily kevés eredményt ért el Béccsel szemben s hogy éppen a nemzeti aspirációk hangoztatása miatt volt kénytelen átadni helyét a jelenlegi kormánynak. A most napirenden levő költségvetést a kormány és pártja teljesen reálisnak tartja. Ő a maga részéről nem tartja olyan rózsásnak a költségvetés egyes tételait. A progresszív adó behozatalát szociális szempontból is sürgeti.

Kérdi a pénzügyminisztert, hogy a városoknak kiutalandó 3 millió korona miért nincs költségvetésbe beállítva? Foglalkozik ezután a fogyasztási adók kérdésével s arra a konklúzióra jut, hogy a kormány itt is a szegényebb néposztályt károsította meg, mert amit az egyik kezével adott azt a másik kezével, az egyes adó kivételével vissza vonta s mikor így az adók behajtásával járó állandó zaklatások egész özönét zúdítja az adózó polgárok nyakába, akkor előáll a kormány egy olyan katonai javaslattal, amely ezt a szegény agyonsanyarogató magyar népet egyenesen a kétségbeesésbe kergeti. — Szónok szünetet kér.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Öt perc szünet.

Szünet után

Polónyi Géza az ülést kibeszéli.

Az ülés vége 2 órakor.

Miskolc új képviselője. Miskolcra jelentik, hogy tegnap ment végbe a képviselőválasztás a miskolci déli kerület számára. Vidacs János elnök reggel 8 órakor nyitotta meg a választást és jelentette, hogy dr. **Szentpáli István** az egyedüli jelölt munkapárti programmal. Miuán fél 9 ig újabb jelölés nem történt, az elnök kihirdette, hogy dr. **Szentpáli István** egyhangulag megválasztották a kerület képviselőjének.

kiűnő. Két hétre ment oda, de már egy hónapja ott van, s még ott is akar maradni egy ideig.

— Igazán? — kérdeztem hidegen. — En meg a ma esti lapokban olvastam, hogy Dinardban nagy gardenpartit adott.

— Oh, akkor eltévesztettem a nevet — szolt feleségem s az orvosra nézett. — Mme Brudeauxt akartam mondani.

Vállat vontam s otthagytam az ebédet, aztán visszatértem dolgozószobámba.

Végre meguntam a sok beszédet s beleegyeztem, hogy legalább megnézem azt a csodálatos helyet. — Ha kellemesnek fogom találni, ott maradok mindjárt tíz vagy tizenkét napig.

— De — tettem hozzá nyugodtan — igen lojálisan előre bejelentem önnek, hogy tizenkét napnál egy perccel sem maradok tovább.

— Bravo, — felelte orvosom — el vagyok bájoiva az ön józansága által!

— En pedig örülni fogok, ha egy időre nyugtom lesz önöktől!

Nevettem.

Másnap nyolc órakor Larnavé kopogott ajtómon.

— En vagyok s Louise is készen vár már read

— Mire?

— Hogy együtt menjünk oda, a szanatóriumba, hisz tudod . . .

Gyorsan felöltöztem s Louise már tényleg készen találtam. Egy kocsi várt ránk a kapu előtt. Az ut unalmas volt, Armand hiába próbált bennünket felvidítani. Louise szeretetreméltóbb volt a szokottnál is. Passy mélyén, aztán egy vasrácsos kerítés mellett megállott a kocsi. Egy szép kerten haladtunk keresztül s egy jól öltözött öreg urat láttunk, aki nevelés-ges mozdulatokkal üdvözölt bennünket a távolból.

— Ez egy örült? — kérdeztem én.

— Dehogy — felelte Armand — ez egy neuraszténikus.

— Jó szemed van, hogy ezt első pillanatra felismered.

A szanatórium igazgatója a nagy ház ajtajában várt reánk. Majd egy meztelen falu parloirba vezetett be bennünket.

— Mit gondol uram, tetszeni fog itt önnek — kérdezte tölem udvariasan.

— Nem ismerek mást az épületből, mint ezt az egy szobát és a kertet.

— Majd megmutatom a többit is. Legyen szives erre menni.

Előreléptem. E pillanatban — még leírni is rettenetes! — durván ránczárta az ajtót.

— Es a feleségem?

— Néhány napig ön teljes magányban fog maradni. A kezelés megtiltja, hogy a feleség kövesse ide férjét.

— Nem tudom, hogy ebbe beleegyezem-e egyáltalán . . .

— Kénytelen vele, uram.

— Kénytelen? Micsoda hang ez?

— Nyugodjék meg uram, az orvos véleménye megállapodott dolog: önnek nyugalomra és magányra van szüksége.

Megértettem. Szédülés fogott el: egy percre igazán azt hittem, hogy megbolondulok. Akarat-erőm visszatartott az erőszakoskodástól, tudam, hogy ha dühbe jövök, el vagyok veszve. Csak a feleségem nevét kiáltottam kétszer: — Louise! Louise! — de senki se válaszolt. Az igazgató is elment s csak valami fehérközs benlakó maradt velem, aki oly rosszul felelt a kérdéseimre, hogy jobbnak véltem a hallgatást. Es most már hidegen, nyugodt szemmel mérlegettem annak a méltatlan farkasveremnek a mélységét, amelybe belecsaltak . . .

Négy napja immár, négy lázzal és rémlátásokkal teljes napja annak, hogy engemet a feleségem és két cinkostársa összejátszása folytán az örültek házába csuktak.

Eppen most irtam egy levelet a rendőrségre s hogy a magányos órák unalma meg ne öljön, leültem, hogy folytassam e napló írását.

Engemet el akarnak tenni láb alól! Engemet gyűlölnék! Ennek az én magas állásom az oka. Mert, eltejejttem még megmondani önöknek, akik valaha naplómát olvasni fogják, hogy én a köztársaság elnöke vagyok, a becsületrend vagy szalagjának tulajdonosa, a becsületi győző, a szívárványok főnöke és a zivatar lovagja . . .

G. Duvernois.

20 százalékkal olcsóbb uri ruha beszerzési forrás.

Ha finom szövetből készült divatos és modern szabásu ruhát szeret viselni olcsón, sétáljon el

Darabont Gyula előnyösen ismert uri szabó divattermébe, Páris-u. 12. sz. alá, vagy hívja fel 980 sz. telefont,

Mert azért van mellékutcában ez a különben teljesen modernül berendezett divatterem, hogy vevőit olcsón és jól szolgálhassa ki. Dus rakta-ramba megérkeztek a legjobb gyártmányú angol, francia, skót és hazai szövetek, double felöltő és divat mellénykelmék berendezkedésben olyan, hogy a legkényesebb ízlést is kielégíthetem. Műhelyemet és mintáimat bárki vételkényszer nélkül megtekintheti. **Elsőrendű munkaerők.** Vidékre mintát küldök, esetleg egy jól álló viselő öltöny beküldése elég, erről ujjat készítek. **Hitelképes egyéneknek és tisztviselőknek részletre is.**

A katolikus nagygyűlés.

— A harmadik nap. —

A katolikus nagygyűlés harmadik napját a belvárosi plébánia-templomban korán reggel Te Deum nyitotta meg, a melyet Kohl Medárd tartott. Kilenc órakor a szakosztályok tárgyalták le a még el nem intézett javaslatokat, később pedig a tanügyi tanács szociális szakosztálya és a katolikus legényegyletek tartottak értekezletet.

Délután.

A nyilvános ülés délután 5 órakor vette kezdetét. Az ülésen igen szép számu intelligencia jelent meg. Az ülést gróf Majláth György püspök nyitotta meg, melynek megtörténte után a szakosztályok tették meg jelentéseiket a múlt évi működésükről.

A jelentések után a napirendre tértek át. Simonyi Semadam Sándor általános éljenzés közepette emelkedett szólásra. Beszédét számtalanszor percekig tartó éljenzés és taps zavarta meg. Az előadás a szekularizációról szólt. Szekularizáció azt jelenti, mint megosztani a katolikus keresztény egyháztól az iskolákat, tanintézeteket, csak azért, hogy azok fenntartását a katolikus hívek zsebére utalják. Es ezekre a javakra nem az államnak van szüksége, mert azok nem az államé lennének, hanem a likvidatoroké.

A szekularizáció a legnagyobb jogtalanság, a katolikus közönség megrablása, mely ellen küzdeni kell az egyház minden egyes hívének.

Simonyi-Semadam Sándor beszédét frenetikus taps fogadta, melynek lecsillapulta után Ocskay Antal tartott nagyhatású beszédet a sajtó kérdéscről. A katolikus sajtó ellen felhangzó támadásokat nem fogadja el az ellenség táborától, mert az az elfogultság szüleménye. Az ellenség sajtójának 60 percentjét a katolikus közönség teszi azzal, hogy pénzével mint előfizető támogatja.

Ez ellen küzdenünk kell. A cselekvés térére kell átlépni. Nem hecc káplánokra van szükség, hanem a tett káplánokra. Kéri a keresztény közönséget, tegyen különbséget a kereszténységet támogató lapok és az ellenség sajtója között.

A beszédet a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Végül Csernoch János elnök mondott záró beszédet. A katolikus nagygyűlés napjaiból arra következtet, hogy a katolikus egyház most éli az ujjászületésének napjait. Kiemeli, hogy ebben a korszakban a keresztény közönség tartson össze és a Krisztus tanaitól áthatva, nem csupán a szívből maradó vallásossággal, de a cselekvéssel siessen a győzelem megvalósítása felé. A harcban legerősebb fegyver a sajtó. Támogassuk tehát ezt és segítsük győzelemre ügyünket.

Beszéde végeztével pápai áldást adott a jelenlévőkre, akik azt térden állva fogadták.

A gyűlés ezzel véget ért. A távozó közönség a nagygyűlés szónokát nagy ovációkban részesítették a távozáskor.

A nagygyűlést este nyolckor a budavári koronázó-templomban toronyzene fejezte be, a Katolikus Kör fehértermében pedig ünnepi lakomát tartottak, amelyen a püspöki kar tagjai is megjelentek.

Nagy vörheny-járvány Cséfán.

Zár alá helyezték a községet.

A cséfi járás székhelyét veszedelmes járvány támadta meg és egyre-másra szedi áldozatait. A járvány oly súlyos természetű, hogy ahhoz hasonló Bihar megyében az utóbbi időben nem volt. Nem csak gyermekek esnek a betegség áldozatául, hanem felnőttek is, akik közül eddig három halt meg.

A betegség valósággal megrémítette a községet. A lakosság fél a veszedelem terjedésétől. A vörheny oly nagy mérvben uralkodik jelenleg, hogy a legszigorubb intézkedéseket kellett foganatosítani annak megakadályozása végett. *Jelenleg ötvenkét ember fekszik betegem vörhenyben.* A betegség előbb csak a gyermekek között dühöngött, de bámulatos gyorsasággal áttért a felnőttekre is.

Különösen a felnőttek vannak megrémülve a betegség miatt, mert velük igen gyorsan végződik a baj. A gyermekek sokkal jobban bírják a betegséget, mint a felnőttek, akik alig pár napi szenvedés után belepusztulnak. Lehetséges, hogy a felnőttek között azért pusztít ily hevesen a vörheny, mert a védekezés és a gyógykezelés iránt hanyagul viselkednek. Akkor mennek már orvoshoz, mikor a baj elhatalmasodott.

A lakosság félelme annál nagyobb, mert az utóbbi 30 év alatt Cséfán járványos betegség nem pusztított. Sokan azt hiszik, hogy a most kitört vörheny már rég óta lappangott és azért oly erős.

A helyzetet csak súlyosítja az, hogy Cséfán nincs orvos. Az orvosi teendőket a nagyszalontai körorvos látja el, aki helyettesként van Cséfára kinevezve, így a körorvos a legnagyobb szorgalom vagy erőmegfeszítés mellett sem képes a veszedelemmel szemben sikeresen működni.

A járvány továbbterjedésének megakadályozása végett az előljárásság előterjesztést tett egy járványorvos kiküldése iránt.

A községben a legnagyobb óvintézkedéseket foganatosították. Jelenleg zár alatt van az egész Cséfa. Ilyen es-t az utóbbi időben nem fordult elő, hogy vörheny miatt zár alá helyezték volna egy községet. A községnek nincs utcája, ahol 4—5 kapun ne volna kitéve a piros cédula:

Itt járványos beteg van.

Az utcák, mintha kihaltak volna, oly néptelenek. A járvány-kéll valaki, kivéve a járvány-öröket, akik szigorú őrizet alatt tartják a fertőzött házakat. Az ilyen házból se ki se be nem szabad menni.

A külvilággal való érintkezést az örök tartják fenn. A fertőzött házból még csak az üzletekbe sem szabad menni. A községben mindenféle ő-szejövel meg van tiltva. Az utcákon nem szabad csoportosulni sem. Betegeket látogatni, gyermekeknek idegenekhez menni nem szabad. A kocsmák teljesen néptelenek.

A hatóságra is leverőleg hatott a járványnak oly nagy aránya és alig várják, hogy jobbra forduljon a község sorsa, ami remélhetőleg minél előbb be fog következni, ha a járvány orvos ki lesz küldve.

Az olasz-török háború.

Csata Tripolisz körül.

Konstantinápoly, november 14. A Tercsumani-Hakikat közli, hogy Bu Maliana környékén az egyesült török és arab sereg rohamot intézett az olaszok ellen, de az ütközet kimenetele még ismeretlen.

Páris, november 14. Konstantinápolyban hire jár, hogy az olaszoknak sikerült az ostromló török sereget megkerülniök s az ütközetben a törököket veresség érte.

Konstantinápoly, nov. 14. Hivatalos tripoliszi jelentés szerint az olaszok az utóbbi napokban többször megpróbálták az ostromló harc vonalát áttörni s mindannyiszor elkeseredett ütközet volt. A Dsebel Gharb arab törzs önkéntesei halálmegvetéssel verték vissza a bekerítésre indult olasz csapatokat s legalább 100 emberük maradt a csatatéren.

Lelőtt repülőgép.

Konstantinápoly, november 14. A Moniteur Orientale közli: A belügyminiszterium jelentést kapott Tripoliszból, hogy a törökök ágyútegei gyilkos tüzelést kezdtek egy olasz repülőgép ellen, amely felderítő útján a török hadállások felé merészkedett. Mikor az aeroplán alacsonyan röpt, egy ágyugolyó érte és a repülőgép összezúzva lezuhant.

Konstantinápoly, november 14. A tercumáni Hakikat jelenti: A legutóbbi tripoliszi jelentések szerint törökök és arabok Ruméliánál rohamot intéztek az olasz csapatok ellen. A harc kimenetele még ismeretlen.

Konstantinápoly, november 14. Tegnap reggel egy török páncélos hajó jelent meg a Dardanellán és a szultán palotája előtt horgonyt vetett. Ez igen nagy nyugtalanságra és különböző híresztelésekre adott okot. Többek között azt beszélték városzerte, hogy az olasz flotta már megjelent a Dardanellákon és hogy a török páncélos hajónak rendeltetése a szultán palotáját megvédeni.

A szigetek védelme.

Konstantinápoly, november 14. A szigetek védelmére tegnap 1200 ember indult el innen. Egy zászlóalj Mitilénébe ment és 800 ember 5 ágyuval Kioszba.

Konstantinápoly, nov. 14. Hire jár, hogy a porta hajlandó a békekötésre, ha Olaszország kárpótlást fizet. Olaszország ugyanis még most is hajlandó volna Tripolisz annexiójáért anyagi kárpótlást fizetni.

A Balkán nyugalma.

Berlin, nov. 14. A Vossisch Zeitung értesülése szerint a bécsi külügyi hivatal az olasz kormánytól barátságos előterjesztést tett, amelyben figyelmébe ajánlotta a Balkán félsziget nyugalmanak föntartását. Az egeitengeri akció ellen sem Ausztria és Magyarország, sem Németország nem tett kifogást.

Szaloniki, nov. 14. Mult éjjel három olasz hadihajó megjelent Kassandra félsziget partján s azután Atilóhoz közeledett, ahol fél

óra hosszáig fényszórával megvilágította környezetet. A hajók ezután visszatértek a Kaszandra fokhoz s ettől fogva nem látták őket többé.

FLEGMAN

új áruházát
megnyitotta,

melynek megtekintésére a
n. é. közönséget tisztelettel meghívja.

Legjobb minőségű
valódi amerikai cipők
REICHARD áruháza
cégnél kaphatók.

UJDONSÁGOK.

* **A vetítő est.** A nagy népszerűségnek örvendő katolikus körű vetítő előadások sorozatában tegnap délután tartotta meg a másodikát *Bertram* Brunó, a premontrei főgimnázium alapos képzettségű tanára. Érdekes, a mai korban a fizika terén első fontosságú problémáiról: a villamosságról beszélt vonzó, figyelmet lekötő hangon, rendkívül tanulságos adatokkal, képekkel világítva meg témáját. Először nagy, átfogó mondatokban vázolta azt a hatalmas ambíciót, amely az embereket a villamosságban rejlő erők megismerésére és azok célszerű, gazdaságos felhasználására hevítette. Gyönyörű képekkel illusztrálta a villamosság fejlesztését, az anód s a katód sugárak keletkezését, a szikra átütéseket; majd egész sorozatát mutatta be a Röntgen sugarakkal felvett fotográfiáknak s mindezekhez érdekes magyarázatot fűzött. Hatalmas gépek, óriási gyárak kicsi helyen születő titkos mozgató erejét: villamos motorokat hívott a villany-csengővel a fehér vászonra s a nagyerejű gépek munkaképességét rövid, de érthető és világos szavakkal magyarázta. Előadását diszkrét tapssal jutalmazta a közönség, mely zűfolásig megtöltötte a termet. — A jövő alkalommal dr. *Pataky* Arnold theologiai tanár tart előadást Norvégiairól, amelyet beutazott a nyáron. Előadása után a mozi egy izgalmas jegesmedve vadászatot fog játszani.

* **Kitüntetések.** Király őfelsége *Jászai* Géza bodrogmonostori apátnak és szeged-belvárosi plébánosnak a sebenicói püspöki címet adományozta, míg dr. *Csernoch* János kalocsai érseknek és próf. *Almásy* Dénes cs. és kir. kamarásnak, főrendiház örökös tagjának a belső titkos tanácsosi méltóságot ado-

mányozta. — Ezen magas kitüntetések, melyekről már megemlékeztünk, a hivatalos Budapesti Közlöny teg. pi száma közli.

* **A csongrádi alispán átirata.** Ma jött meg a csongrádi alispán átirata a megyéhez, amelyben ama módszert tartja kívánatosnak, hogy életbeléptessék, mely szerint a munkásokat ne szombaton, hanem p. hétfőn fizessék. Elejét venné ez annak a duhaj és könyölyelmű pazarlásnak, amelyet a munkásnép szombat este megenged magának. A vasárnap pihenő s az előző éjszakai pénzhezjutás legalkalmasabb szülője annak a sajnálatos és általános jelenségnek, hogy szombat este ugyiszólván minden csapszék telve van s hogy vasárnap annyi részeggel van dolga a rendőrségnek. Ha a munkás hétfőn kapná fizetését, akkor nemcsak szolidan töltené el egyedüli pihenő napját, hanem emellett többet juttathatna családjának is. Ez a rendszer már évek óta megvan Győrben és a kocsmárosok legnagyobb bosszuságára szép eredményt is mutathat fel.

* **A vármegye bünkrónikája.** A debreceni csendőrkörzeti parancsnokság betérjesszette az október hónapban előfordult balesetek statisztikáját. A kimutatás szerint még elég kedvező volt a közbiztonsági állapot és a mult havihoz képest még javulást is állapíthatunk meg. A kimutatás szerint előfordult felségsértés 1, hatóság elleni erőszak 4, törvényellenes igazgatás 1, pénzhamisítás 2, szemérem elleni kihágás 2, rágalmozás 7, emberélet elleni bűntett 7, testisértés 109, levéltitok megsértés 1, magánlaksértés 11, lopás 174, rablás zsarolás 3, sikkasztás 7, jogtalan elsajátítás 11, orgazdaság 24, csalás 10, okirathamisítás 23, idegen vagyon megrongálása 3, gyújtogatás 64, fegyveres erő elleni erőszak 3 esetben.

* **A pármái hercegnők szerencsétlensége.** Schwarzau-kastélyból jelentik, hogy hétfőn este a pármái hercegnőnek Bécsből Schwarzau felé utban levő automobilja neki-futott a helyi vasut világitás nélkül haladó tehervonatába. Az automobilban levő hölgyek és pedig a pármái hercegnő, leánya Franciska hercegnő és két udvarhölgy könnyű vágott sebeket és idegrázkódást szenvedtek. A hölgyeket Mária Terézia főhercegasszony palotájába vitték, s egyelőre ott maradnak.

* **Eltűntek.** Beringye Péterné jelentette a rendőrségnek, hogy férje tegnap reggel Francia sor 26. sz. a. levő lakásukból eltávozott s azóta nyoma veszett. Személyleírása: termete közép, arca hosszas, haja, bajusza fekete, öltözte: sötét ruha, kék puha ing, kopott fekete kalap, fekete új csizma. Különös ismertető jele: dadogva beszél, gyenge elméjű. — Alföldi Antal cipésmester bejelentette a rendőrségnek, hogy Pásti Kálmán nevű 20 éves sergélde f. hó 10 én Széles u. 44. sz. a. lakásáról eltávozott s azóta vissza nem tért. Személyleírása: termete közép, arca hosszas, haja és szemöldöke szőke, orra nagy, öltözte sötétkék kabát és nadrág, lila mellény.

* **Mikor lehet a telekkönyveket megtekinteni?** Az igazságügyminiszter a telekkönyvi hivatalokban nyerhető értesítés idejére nézve új rendeletet adott ki, amelylyel az eddigi rendelkezéseket a következőkben módosítja: A telekkönyvi hivatal a felek részére köznapon 10 órától 12 óráig, vasárnapon és ünnepnapon 9 órától 11 óráig áll nyitva. Olyan napokon, amikor a vidéki jogkereső közönség tömegesebben szokta felkeresni a telekkönyvi hivatalt (heti- és országos vásárok napjain), a telekkönyvi hivatalt a felek részére 9 órától 12 óráig kell nyitva tartani. Nagyobb forgalmu helyeken levő telekkönyvi hatóságokra nézve a kir. törvényszék elöke-

az egyes székhelyek személyi és ügyforgalmi viszonyainak számbavételével azt az időt, amelyben a telekkönyvi hivatal a felek részére nyitva áll, a rendeletben meghatározott hivatalos órákon belül köznapokon általában 3 órai, heti- és országos vásárok napjain pedig 4 órai tartamban állapítja meg.

* **A történelmi egyetértés kérelme.** A Biharmegyei és Nagyváradai régészeti és történelmi egyesület tegnap kérelmet adott be a vármegyéhez a szokásos évi 400 korona segély megadása iránt. A kérelmező egyesület nagyon megérdemli e szerény segítséget különösen most amikor oly nagyszabású kutatást eszközöl, mint amelyet a városban megkezdett.

* **Sienkievic balesete.** Sienkievic Henriket, a világhírű lengyel regényíró, súlyos baleset érte vadászat közben pavlovicai birtokán. Egy vadászta fűrjre lőtt és két lövése Sienkievicet érte. Az író homlokán súlyos megsebesült, úgy hogy azonnal kórházba kellett szállítani.

* **Merénylet egy állomásfőnök ellen.** Makóról jelentik: Véres merényletet követett el a csanádpalotai vasuti állomáson egy rovtomultu ember a csanádpalotai állomásfőnök ellen, aki nem engedte meg, hogy felugorjon a mozgásban levő vonatra, mire az állomásfőnök átkarolta és leemelte a kocszi lépcsődjéről. Zsiga ezen feldühödött és a zsebében levő sörös üveggel többször fejbevégtá az állomásfőnököt, ki eszméletlenül betört koponyával elterült a földön. Harcsás Sándor raktárnok ezt látva, főnöke segítségére sietett, de Zsiga Harcsást késével többször megszurta. Halálosan sérülve vitték a makói kórházba. Most Muncsi András vasuti alkalmazott sietett a megsebesültek segítségére, de a dühöngő ember egy kezébe került doronggal leütötte. A megvadult emberhez senki sem mert közeledni és sikerült elmenekülnie.

* **M. kir. jótékonycélu államsorsjáték.** Pár hét mulva december hó 14-én a m. kir. jótékonycélu államsorsjáték szerencsekerekéből közel 15.000 nyeremény fog kihuzatni, csaknem egy fél millió korona értékben. E nagyszámu és nagyszögű készpénz nyereményekre bárki játszhatik, ha a jótékony célu oltárára egy sorsjegyért 4 koronát felad. A főnyeremény 200.000 korona, vagyis a betétnek 50-ezerszerese s alig van sorsjáték, mely a betétnek ily magas többszörösét tűzné ki főnyereményül. Értethető tehát, hogy a sorsjegyek roppant kelendőségnek örvendenek s remélhető, hogy az ezen sorsjáték járadalmában részesülő különböző köz- és gyermek-kórházak, nevelő- és táptintézetek, árva- és szeretetházak, siketnémák s vakok intézetei, népkonyhák, Fehér kereszt és jótékony nőegyletek, sanatoriumok, poliklinikai és más hasonló jótékony egyletek ismét jelentékeny mértékben ki fogják terjeszthetni áldásos működésüket a szenvedő emberiség nyomorának enyhítésére.

VOSZKA FERENCZ

czipő- és csizmaárui
meglepő szolid árban
előnyösen beszerezhető.

Cégt. IFJ. VOSZKA FERENCZ
TELEPHON 1133. TELEPHON 1133.

x **À LA GERBEAUD** színházi cukorkák kizárólag csakis **Assódy**nál, Kossuth-utca 50. és **Cukorkakirálynál** Kert-utcán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-es 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségűért a cég neve garancia. Minden csomagban az **Assódy** név olvasható. 550
Telefon 635.

x Itt a vadászat!! Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzze be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeresen későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle fegyverek** eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puska-művesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. löporáru. Telefon 269. Nagyvárud Rákóczi-ut.

x Október havában megjelenő magyar és német folyóiratok nagy választékban érkeztek. Kérjen mutatványszámot. **Benkő Artur.** Telefon 870.

x Csillár és fémáru gyártási telep:
Nagyvárad Iroda s raktár
Szt. János-u. 1. **Bémer-tér 3.**
Telefon 556. Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petrolumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

Sal Ferencz-utca 13. sz.
alatt csinos 2 szobás alko-
vos lakás mellékhelyiségekkel
azonnalra kiadó.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **az őszi és téli szöveim** megérkeztek. Angol és belföldi szövegekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik.

Nagybecsü pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálók.

Telefon 11-41. Telefon 11-41

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

SHINHAZ.

Heti műsor:

Szerd: Eszmadta.
Csütörtök délután: (ifjúsági előadás Gaál József születésének 100 éves fordulójára alkalomból) a Páleskei notárius.
Csütörtök este: Cigányszerzem.

Péntek: Theodor és társa.
Szombat: délután 3 órakor gyermek előadás (Basa bácsi meséi.)
Vasárnap d. u.: Cornevillei h rangok.

Eszmadta. Ma, szerdán este negyedszer játszik a színházban az Eszmadta, ezt a kedves, mulatságos operettet, amelyben Kabos Gyula uóléihetetlen figurája maga megérdemli, hogy állandóan műsoron maradjon ez a kellemes zenéjű operett.

Olasz staggione Nagyváradon. Szenzációs három op raelőadásra készülnek a színházban. November hó végén egy híres előrangú olasz staggione operatársulat jön Nagyváradra. Erdélyi Miklós nagy áldozatok árán szerződtette három estére a híres operaénekeket, akik között olyan híres művészek is vannak, mint Carlo Rossi és Emilia Nint. Az olasz operaelőadások bérletszűnetben lesznek s a bérlek elsőbbségi jogát az előadás előtti nap délután négy óráig figyelembe veszi az igazgatóság.

A pel-skei notárius. Kedves, kegyeletes irodalmi előadása lesz a színházban csütörtökön délután. Gaál József születésének századik évfordulóján előadják eredeti szövegében a Páleskei Notárius, a magyar bohózat irodalomnak ezt az elévülhetetlen remekét. Ez az előadás bár ifjúsági előadás lesz, de azt hisszük, az irodalom minden igaz barátja élvezettel fogja végig hallgatni az érdekes előadást.

Vas és rézbutor **gyári taktári**

Szokrányág 3 matracal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

EGYESÜLETEK.

A Katholikus Kör ülése A nagyváradai Katholikus Kör választmánya ma, november 15-én, szerdán este 6 órakor tartja rendes havi ülését saját helyiségében.

TANÜGY.

Az iskolaszék ülése. Nagyvárad város községi iskolaszéke holnap csütörtökön, november hó 16-án délután 4 órakor a városházán választó és rendes havi ülését tartja. Ez alkalommal töltik be választás után a községi polgári fiúiskolánál megüresedett rajztanári állást. **Csekus Kálmán** eddigi polgári iskolai rajztanárt ugyanis kinevezte a miniszter a nagyváradai állami főreáliskolához rajztanárr. Az iskolaszék holnap ülésein, a választáson kívül a következő ügyeket tárgyalják: Elnöki jelentések. Csoportigazgatók jelentései. A polgári és ellemi iskolák 1912. évi költségvetésének megállapítása. Városi tanács 12411-1911. sz. alatt véleményét kér a csillagvárosi vegyes iskolának a Teréz utcában tervbe vett elhelyezése tárgyában.

IRODALOM.

Theotimus.

Szaléni szent Ferenc, genfi püspök, legkiválóbb munkája: *«Az isteni szeretet könyve»* nek. vagy *«Theotimus»*-ának I. kötete (614 oldal) jelent meg magyar fordításban a pécsi növendékpapok irodalmi iskolájának kiadásában.

Mikor Szaléni szent Ferenc 1608-ban kiadta a nálunk is közismert *«Filothea»*-ját, vagy: *«A jámborság utja»*-t, a karthauziak főnöke azt tanácsolta neki, hogy ne írjon többet, mert úgy sem tud ehhez foghatót alkotni.

Csalódott. A szent püspök föltömlölte önmagát, mikor 1616-ban kiadta *«Az isteni szeretet könyve»*-t, mely tulajdonképpen folytatása a Filotheának; mert míg a Filothea azt mutatja meg, hogyan kell megvalósítani a jámborságot a gyakorlati életben, addig a *«Theotimus»* fölvezet a jámbor élet magaslataira, bemutatja annak ragyogó szépségét, boldogságát, melyre világi és szerzetes egyaránt eljuthat. Föltárja előttünk a lelkiélet olyan oldalait, amelyeket máshol hiába keresnénk. A legelrontabb dolgokat is meg tudja értetni képekben, hasonlatokban kifogyhatatlan írásmódjával. — Az ügyesen fordított, igen szép kiállítású könyvnek ára füzve: 4 korona, izléses vászonkötésben 5 korona.

Kapható a *«Szent Pál társulat»*-nál, Pécsen (Seminárium), vagy a *«Dunántúli»* könyvkereskedésében, Pécs, Széchenyi tér.

Igazságszolgáltatás.

- Esküdtszéki tárgyalások.** november hó 17-től december 1-ig terjedő esküdtszéki ciklusban a nagyváradai kir. törvényszék esküdtszéki bírósága a következő ügyeket fogja tárgyalni:
November 17. Zima Tibor nyomtatványi rágalmazás.
Délután Zsauer Miksa nyomtatványi rágalmazás.
November 18. Károlyi József nyomtatványi rágalmazás.
November 20-22. ifj. Póza Sándor gyujtogatás.
November 22. d. u. Szirmay Odón nyomtatványi rágalmazás.
November 23. Szelezsán György rablás.
November 24-25. Giurgiv Gyula nyomtatványi rágalmazás.
Nov. 27-28. Veres Ferenc, halált okozó súlyos testi sértés.
Nov. 29. Szikosán Péter haláltokozó súlyos testi sértés.
Nov. 30. dr. Simonka Görgy nyomtatványi rágalmazás.
Dec. 1. Vigyikán. Mihály rablás.

Esküdtek kisorsolása. Hatfőn d. e. 11 órakor sorsolták ki a törvényszéken az esküdteket november második felére. Ezuttal a következők lettek kisorsolva:

Rendes esküdtek: Dajka Sándor, Darvassy Ferenc, D rayei Ferenc, Déry János, Fazekas Bálint, Feldman Izidor, Germán Károly, Haraszti Mihály, Jelencz József, J-nei Zsigmond, Karácson János, dr. Kautmann Gyula, Kágyi Lajos, Káitai József, Keller József, Kimpál Gábor, Klein Márton, Kozma Zsigmond, Lukos Lajos, Papoczy József, Pálli Bálint, Rimanóczy Kálmán, Sajtó János, Schmiadt József, Súlyom Gyula, Somossy Béla, Szabó Dezső, Székely Sándor, Tölczel Lajos, id. Wintre Miklós.
Helyettes esküdtek: Dobos Menyhért, Fazekas Márton, Fábrián József, Gödény Sándor, Hercegh Lajos, Országh Antal, Oskó János, Öváry István, Szántay István, Tokai Bálint.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézete.
Üvegcsiszoló és tükör áruháza.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szíves
figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegezésék
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

ELADÓ egy 15 változatu Zimmerman-féle

egészen új

HARMONIUM.

Cim a kiadóhivatalban

TÁVIRATOK.

Miért marad el a Kossuth lakoma.

Budapest, nov. 14.

(Saját tudósítónktól.) A Kossuth Ferenc születésének évfordulója alkalmából mára tervezett lakoma Kossuth Ferenc határozott kívánságára marad el. Kossuth ugyanis megtudta, hogy a Justh pártban többen kifogásolták azt hogy a lakomán a kormány is megjelenjen és emiatt tiltakozott a lakoma megtartásától.

Krudy Gyula afférja.

Budapest, nov. 14.

(Saját tudósítónktól.) Te nap este több mulató katonatiszt között mesélt Krudy Gyula író is, akit bemutattak Szlonavics kapitánynak. A társaság távozásakor a kapitány nem fogott kezét Krudyval, aki kérdőre vonta a kapitányt. A kapitány kardot akart rántani, azonban Krudy torkon ragadta és falbozvágtá. A kapitány erre revolvert akarta használni, miközben Krudy a kapitány kardját kihúzta és azzal oly súlyosan ütötte fejbe, hogy az vértől borítva öszeregyott. Az esetnek lovagias uton lesz folytatása.

Megzavart trónbeszéd.

Budapest, nov. 14.

Drezdából jelentik, hogy a szász országgyűlés megnyitása alkalmával egy

elmebajos ember, volt magántudós, be- ment a trónterembe s abban a pillanat- ban, amikor a király hozzáakart fogni a trónbeszéd felolvasásához, előre lépett és a királlyal szemben állott meg. A szol- gák kivezettk az elmebajos embert és a rendőrségnek adták át.

György herceg megbukott.

Budapest, nov. 14.

Párisból jelentik: György szerb her- ceg, aki katonai kiképzése végett az itteni katonai akadémián akarta tanulmányait folytatni, megbukott a fölvételi vizsgán és most nagyon el van keseredve.

Haboru lesz tavasszal.

Athén, nov. 14.

A Patrienak jelentik Bukarestből: Károly király vasárnap titkos tanács- kozásra hívta össze a miniszteriumot és a pártvezetőket és közölte velük, hogy tavaszkor okvetellen háboru fog kitörni a balkánon. Romániának ennél fogva ideje- korán meg kell tenni a szükséges elő- készületeket, de a király nem kívánja, hogy a háborus készülődés akamarában vita tárgya legyen.

A párttitkár fegyelmiije.

Arad, nov. 14.

Ismeretes, hogy a szociáldemokrata párt nagy tüntetést tervezett Aradon október 19 ére, amikor Tisza István beszámolóját tartotta. A tüntetésből azonban egész meglepetésszerűen semmi sem lett, amit sokféleképpen magyaráz- tak. Az országos szociáldemokrata párt ugy- lánszik szintén szabálytalanságot látott a tün- tetés elmaradásában, mert fegyelmi vizsgálatot indított aradi titkárja, Varga Ferenc ellen, aki egyszersmind az ottani kerületi munkásbizto- sító bizottságnak is választott a nőke.

Varga nem akarta bevárni a vizsgálat be- fejezését és beadta lemondását, Most érkezett le a központi pártvezetőség határozata, amely szerint Vargának mind eddig hivatalában kell maradnia, amíg a fegyelmi vizsgálat véget nem ér és a párt felelősségre nem vonta a titkárt az elmaradt tüntetésért.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amalia. - Fordította: N. M.

(Folytatás) 19

Mint hogy pedig te rendesen oly jó vagy, hogy engem au fait tartasz, fölőleges más for- rások után néznem, annál kevésbbé, mert ezek valószínűleg lassabban folydogálnának.

— Már e tekintetben csakugyan igazad van, Bruchland. Még mellé azon előnyöd is van, hogy mindig az igazságot tudod meg; mert vald be, mondtam e neked valaha való- lanságot?

— Soha, hacsak téged is rá nem szed- tek, — mondá Miksa sajátos mosolyával, melyben sem öröm, sem részvét nem volt ki- fejezve, s melyet csak a vendége iránt való szí- vesség idézett elő.

Ez azonban majdnem rossz néven vette Bruchland utóbbi megjegyzését és kedvetlenül ismétlé:

— Rá nem szedtek? Nem tudom, Miksa! hogy sikerült volna valaha bárkinek is engem rászédni. Külöben ha azt hiszed, hogy én rászédlek, vagy, ami még rosszabb, hogy én rá hagyom magamat szedetni, akkor inkább nem beszélek neked többé semmit; hiszen ugy sem hiszed.

— Most, miután kíváncsivá tétél, csak nem fogod talán a titkolódzót játszani? Ime, most Fridrik rebe hozott; te elmégy és csinos ar- codat a w-i legszebb szemek sugaraiban fogod melengetni, míg én itt maradok és itthon tőp- renek s unatkozom. Könyörül rajtam, kérlek, s hagyj itt időtőlésül ujságotat.

— Hogyan? Te nem akarsz jönni?

— Ma este nem.

— De hiszen esti öltözékben vagy.

— Igen; még az előbb Synthern grófnéhoz akartam menni, de megváltoztattam szándékomat.

— Gyerekség! Velem kell jönnöd.

— Kell? Miért?

— A grófné szépen fogadna engem, ha néiküled jönnék.

Bruchland ismét saját módja szerint mo- solyogott és kérdé:

— Talán kötelezted magadat neki, hogy engem, ahová csak mégy, mindig s mindenüvé magaddal viszesz?

— Ugyan ne ártatlankodjál, Miksa! Te igen jól tudod, hogy Constance téged kitüntet; ő szintén tudja, hogy én bírok rád némi hatással. Minthogy pedig én is egyike vagyok távolabbi imádkóinak, bizonyára nem tetszenék neki, ha én fölötted való hatalmamot nem az ő akarata szer- int használnám.

— Vagy még azon gyanúba is eshetnél, — mondá Bruchland egészen derűlen, — hogy el- vesztetted fölöttem való hatalmadat. Nehogy ily igazságtalanul bántsanak, jobb lesz, ha veled megyek. Fridrik köpenyegemmel a kocsihoz cincs szükségem, az u cák szárazak. Várhatsz rám, korán hozza jövők.

Menetközben mondá Almen:

— Minthogy ily okos ember vagy, elmon- dom az ujságot.

— Hadd hallom, — felelt kísérője szóra- kozottan.

— Rechteren grófné itt van és látogatja a társaságot.

— Rechteren grófné? Nem ismerem őt.

— Ez természetes. Már régy év óta Nizsá- ban töltötte a telet, mivel beteges volt.

— Négy évl nagy idő, ha betegségben kell eltölteni. Szegény fiatal nő!

— Fiatal nő? — kérdé csodálkozva Almen.

— Ugyan mit beszélsz? Miksa! Hiszen a grófné nagyon öreg.

— Akkor csodálom, hogy ujságotnak ennyi fontosságot tulajdonítsz. Azt hittem, azért ér- dekel a grófné, mert fiatal.

— Ami azt illeti, saját módja szerint az öreg grófné is érdekes; oly csipős, mint Voltaire. De ezzel keveset törődöm, ha nem volna egy fiatal függőke, kinek szépsége nagyobb, mint a grófné rúsága.

— Aha, itt a dolog bibéjel

— Úgy van, a kicsike pompás; azok a szemek, azok a fogak, az a karcú, bibátlan ter- met... Nem is tudom miért nevezik mindig kicsikének? hiszen tulajdonképen magas.

E m megjegyzés élénken emlékeztette Miksát Helénre, kit vidám, gyermekded lénye miatt, karcú s magas növése d cára is, kicsikének ne- veztek. Egy sóhajt fojtott el, míg Almen ártat- lanul tovább fecsegett.

— Ma nagyobb fényvel lépne föl, még Constance grófnőt is elhomályosítaná.

— A lény majd következik, — mindá Miksa, ha kissé huzamosabb ideig fogja látni vetély- társnőinek piperéjét.

— Oh nem, azt hiszem, nincs hozzá tehe- sége; csak társalkodónje Rechteren grófnének.

— Társalkodóni! És ti őt figyelemre mélt- tatjátok? — kérdé Miksa csodálkozva.

— Szépségében van igazolásunk. Es tu- lajdonképen jó, nemes csaldból való kisass- szony. Aztán meg nem is komoly szándékal közeledik hozzá az ember. Ha valami gazdag örökösönvel beszélünk, akkor az egész világ

mindjárt házasságra gondol; de egészen más az ha vagyontalan fiatal hölgyről van szó. Ekkor mindenki tudja, hogy csak futólagos élvezet a cél.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabonaárakésdén tegnap ismét igen lanyha volt az irányzat. Készáruforgalom ötezer métertermésza 20 fillérrrel olcsóbb árak mellett.

Határidők zárlata:

Áprilisi buza (1912)	— — —	11.64
Áprilisi rozs	— — —	10.11
Októberi zab	— — —	9.64
Áprilisi zab	— — —	9.59
Októberi rozs	— — —	9.69
Októberi buza	— — —	11.95
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.38
Augusztusi tengeri	— — —	8.60
Augusztusi repee	— — —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	847.—
Osztrák hitelrészvény	— —	651.25
Jelzálogbank	— —	483.—
Leszámlító és pénzváltó	— —	571.—
Salgótarjáni kőszén	— —	675.—
Osztrák államvasut részvény	— —	719.—
Közuti vasut	— —	789.—
Beocsini cement	— —	—
Rimamurányi vasmű	— —	619.—
Városi vasut	— —	415.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

MEGNYILT

a **Bémer-tér** sarkán Nagyvárad lelegezansabb cipőüzlete, hol óriási készletet tartunk mindenféle cipőárakban.

Egységárak: 10, 13, 17. és 22. kor.

Moskovits Farkas és Társa

czipő és csizmagyar részvénytársaság

NAGYVÁRAD.

BÉMER-TÉRI FIOK.

1911. I. 19/f. ü. sz. Biharvármegye t. főügyésztől.

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye tulajdonát képező, a nagyváradi 2655. sz. betétben A. II. 4. rsz. 3073. hrsz. a foglalt 1. h 1298-7 □-öl kiterjedésű beltelkes háza az u. n. Köröskaszárnya magánjellegű önkéntes árverés alá kerül:

1. Az árverés megtartásának helye t. főügyészi hivatal (vármegyeház I. udvar földszint) határideje pedig folyó évi november hó 29-ikének d. e. 10 órája.

2. Kikiáltási ár 100.000 korona, melyen alul ez ingatlan el nem adatik.

3. Bánatpénz 10.000 korona, melyet az árverelni szándékozók az árverés megkezdése előtt kezemhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy azon takarékpénztárak valamelyikének betétkönyvecskéjében, a hol a vármegyei közpénzek elhelyeztetnek, tartoznak letenni.

4. A vételár 2 egyenlő részletben fizetendő kezimhez és pedig az első részlet az árverésnek törvényhatósági jóváhagyása után 30 nap, a második részlet pedig adásvételi szerződés törvényhatósági jóváhagyása s birtokba adás után — a mi legkésőbb 1912. évi május hó 1-én történend — azonnal. A vételári részletek után kamatok nem járnak. A bánatpénz az utolsó részletbe tudatik be.

5. Vevő az ingatlanak a katonaság részéről való átadás után legkésőbb 1912. évi május hó 1-én lép ezen ingatlan birtokába, mely időtől fogva annak hasznai és terhei őt illetik.

6. Árverelőt, illetve azt, kire mint legmagasabb ígértetevőre az ingatlan leütetett, ajánlata kötelezi, míg Biharvármegyét csak törvényhatósági s miniszteri jóváhagyás esetén és után.

A tulajdonjog bekebelezése azonban csak a vételár teljes kifizetése után történend meg vevő költségén, a ki a kivetendő kinstári illetéket s a felmerülő bélyegkiadásokat, költségeket viselni tartozik.

7. Amennyiben vevő ezen árverési feltételeknek eleget nem tenne, az adásvételi szerződést felhívásra alá nem írni vagy a vételári részleteket pontosan be nem fizetné, bánatpénzét Biharvármegye javára elveszti és az ingatlan az ő kárára s veszélyére újabb árverés alá fog bocsátatni s az előálló kárt a bánatpénzen felül Biharvármegye árverelőn követelni jogosult lesz.

Kelt Nagyváradon, 1911. évi november hó 7-én.

Dr. Wallner Ödön,
t. főügyész.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Formára és tartósságra felülmulhatatlanok

a MOSKOVITS

anatomiai czipők.

Egységárak: 10, 13, 17 korona.

Nagyváradi fióközletek:

I. Kossuth-telep 5. Gyárépület.

II. Bémer-tér, Bazar-épület.

III. Zöldfa-utca 7. sz. Dr. MUNK-ház.

Moskovits Farkas és Társa
czipő és csizmagyar részvénytársaság.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Bumbera István

papi- és polgári szabó

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

TARSOLY és RISZTO különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rakoci-ut. Minden vasárnap kirakat kiállítás

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Kőrözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.	1 esomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 > francia szárvíz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	65 >	1 valódi serte hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder fogcerám	50 >	1 drb Dianna szappan	65 >	1 dublé bajuszkefe	20 >
8 > Thymol	20 >	1 dob Lickner puder	88 >	1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 > Stomatol	20 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkéfe	06 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	35 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Picavan	96 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 üveg Bay Rum	85 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Jera violette brillantín	15, 22, 36 >	8 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantín	50 >	1 > Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 > folyékony brillantín	15 >	1 > Speick szappan	28 >	1 matr vörös gumicső	60 >
1 > valódi dió olaj	75 >	1 > Windsor szappan	28 >	Egy negyed Ko Brunz watta	85 >
1 > > kivonat	15, 20 86 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajuszkefe	15, 20 86 >	1 > Beloderma kézfinomító	20 >		
		1 üvegtégely tejerm	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

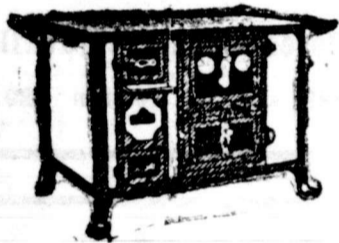
Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dajkovits E.

fényirodájában

Sas palota

esküvői felvételek a leg-

diszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása

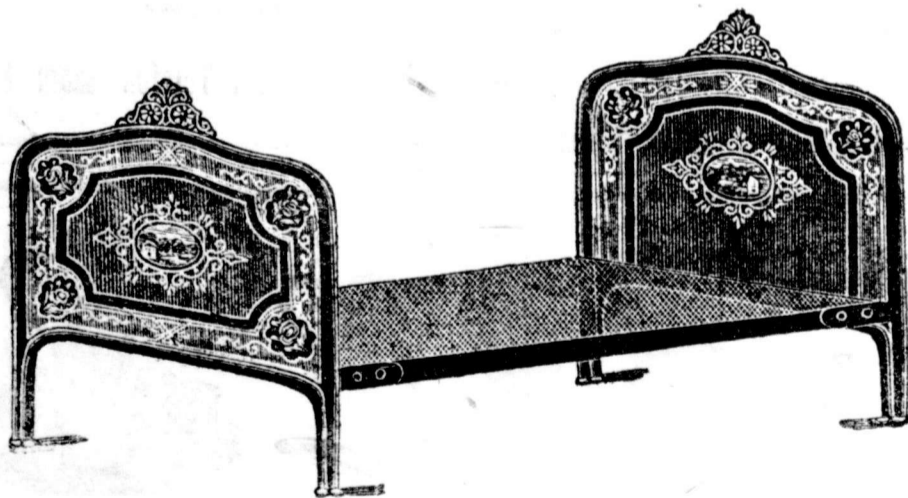
utólérhetetlen.

Vas- és Rézipar r.-t. Nagyvárad

Telefon Gyártelep 1015.

Telefon Városi raktár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a

Rákóczi-ut 13-ik szám alatt

Weiszlovits - palotában

vas- és rézbútor kiállításunkat

megkezdtek. Raktáron

tartunk a legszebb és legjobb kivitelű

árakat. Eredeti gyári árban árusítjuk.

A szabadalmazott Éden-pamlag kizárólagos eladási helye!

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, a megtekintés vételkényszer nélkül
maradunk Teljes tisztelettel

Vas- és rézipar R.-T.